

Täysistunto

Torstai 24.9.2020 klo 16.01—17.47

7. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus eduskunnan tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2019

Kertomus K 9/2020 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään tarkastusvaliokuntaan.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myöskin päiväjärjestyksen 8. ja 9. asiasta.

Keskustelu

17.30 **Toimi Kankaanniemi ps** (esittelypuheenvuoro): Herra puhemies! Eduskunnan tilintarkastuksesta vastaavat kolme kansanedustaja-tilintarkastajaa sekä näiden valitsema tilintarkastusyhteisö, joka tällä hetkellä kilpailutuksen perusteella on BDO Oy, vastuullisena tilintarkastajana KHT, JHT Ari Lehto. Puheenjohtajana toimineen kansanedustajan jäätyä pois eduskunnasta esittelen kertomukset varapuheenjohtajana.

Tilintarkastuksen kohteena ovat eduskunta ja sen yhteydessä toimivat virastot Ulkopoliittinen instituutti ja Valtiontalouden tarkastusvirasto. Eduskunnan oikeusasiamiehen ja Ihmisoikeuskeskuksen toiminta ovat osa eduskunnan kirjanpitoyksikköä ja tilintarkastusta. Tilintarkastus on kohdistunut eduskunnan, UPIn ja VTV:n hallintoon sekä kirjanpitoon ja tilinpäätökseen vuodelta 2019. Hallinnon tarkastuksessa arvioitiin johdon toiminnan ja päätöksenteon lainmukaisuutta erityisesti taloudenpidon näkökulmasta. Keskeisiä osaluokkia olivat valtion talousarviolain ja -asetuksen, eduskunnan tiliohjesäännön sekä virastojen taloussääntöjen noudattaminen. Hallinnon tarkastukseen kuuluivat myös virastojen johdon päätösten ja niiden toimeenpanon seuranta, talousarvion noudattamisen valvonta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi. Osana hallinnon tarkastusta tilintarkastajat käsitelivät tietohallinnon hankkeiden edistymistä ja niiden kustannusten kehittymistä. Lisäksi tilintarkastajat teettivät arvion eduskunnan tietohallintostrategiasta ja tietoturvasta.

Hallinnon tarkastuksessa ei noussut esille erityistä huomautettavaa tarkastettavissa kohteissa. Kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastuksessa arvioitiin eduskunnan, UPIn ja VTV:n kirjanpidon sekä taloudellisen raportoinnin ja talousarvioseurannan järjestämistä kirjanpidon oikeellisuuden ja sisäisen valvonnan toimivuuden kannalta. Näiden kirjanpitojen ja tilinpäätösten sekä toimintakertomusten tarkastuksessa ei noussut esille erityistä huomautettavaa.

Arvoisa puhemies! Talouden tunnuslukujen osalta toteamme, että eduskunnan kanslian toimintamenot olivat 54,9 miljoonaa euroa, mikä on 3,6 miljoonaa euroa eli 7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Suurimpana yksittäisenä syynä menojen kasvulle oli henki-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2020 vp

löstökulujen nousu 1,35 miljoonalla eurolla. Myös palvelujen ostot kasvoivat 1,14 miljoonalla eurolla. Menojen tasoon vaikuttivat eduskuntavaalivuoden lisäksi merkittävästi kolme kertaluonteista menoerää: Suomen EU-puheenjohtajuuskausi, 1,6 miljoonaa euroa ilman palkkamenoja; kevään hallitusneuvottelut, 0,6 miljoonaa euroa sekä vuonna 2019 alkanut työasema uudistus, 0,7 miljoonaa euroa. Eduskunnan kanslian toimintamenoista maksetut palkkamenot henkilöstösivukuluineen ilman kansanedustajien avustajien palkkoja ja ulkopuolisten palkkioita olivat 30,1 miljoonaa euroa, mikä on 2 miljoonaa eli 7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Palkkamenojen kasvuun vaikuttivat etenkin työnantajamaksujen nousu, virkaehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset 1.4.2019 lukien sekä tammikuussa maksettu sopimuksen mukainen 9,2 prosentin kertaerä. Kilpailukykysovimuksen mukainen 30 prosentin lomarahaleikkaus on toteutettu vuosina 2017–2019. Eduskunnan menot ilman arvonlisäveroja ja eduskunnan oikeusasiamiestä olivat 93,8 miljoonaa euroa, mikä on 0,9 miljoonaa euroa eli 1 prosentin enemmän kuin vuonna 2018. Eduskunnan menot jokaista suomalaista kohden olivat noin 17 euroa.

Ulkopoliittisen instituutin tehtävänä on luoda kansainväliset mitat täyttävää tieteellistä asiantuntemusta omalla tutkimusalallaan ja tarjota sitä sekä kotimaisen poliittisen päätöksenteon ja julkisen keskustelun tarpeisiin että myös kansainvälisen tieteellisen tutkimuksen ja keskustelun tueksi. Ulkopoliittinen instituutti on nettobudjetoitu kirjanpitoyksikkö ja kuuluu talousarviossa eduskunnan pääluokkaan. Vuonna 2019 virastolle myönnettiin talousarviossa 3,6 miljoonaa euroa rahoitusta kaksivuotisena siirtomäärärahana. Tämän lisäksi virastolla oli käytössään edellisiltä vuosilta siirtynyttä määrärahaa 1,3 miljoonaa euroa. Kertomusvuonna kertyi tuottoja talousarvion ulkopuolisista lähteistä noin 650 000 euroa. Valtaosa ulkopuolisesta rahoituksesta tuli hankerahoituksena muilta valtion virastoilta ja yksityisiltä säätiöiltä. Toimintameno määrärahojen käyttö oli 3,4 miljoonaa euroa. Säästöä syntyi erityisesti henkilöstökuluissa. Todetaan että UPI menestyi hyvin ulkopuolisen rahoituksen haussa, mikä eräissä hankkeissa säästi talousarviomäärärahaa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on riippumaton tarkastus- ja valvontaviranomainen, jonka asema ja tehtävät on säädetty perustuslaissa. Tarkastusvirasto tarkastaa valtion taloudenhoitoa ja talousarvion noudattamista sekä valvoo finanssipolitiikan sääntöjä. Valtiontalouden tarkastusvirasto toimii lisäksi puolue- ja vaalirahoituksen valvojana. Viime vuonna tarkastusviraston toiminnan kulut olivat 15,7 miljoonaa euroa, mikä on 6,3 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Toiminnan kuluista suurin osa oli henkilöstökuluja, joiden osuus oli vajaat 80 prosenttia. Palvelujen ostoihin kului noin 13 prosenttia.

Arvoisa herra puhemies! Johtopäätöksenä suorittamastamme tilintarkastuksesta toteamme, että eduskunnan, Ulkopoliittisen instituutin ja Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätökset ja toimintakertomukset on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti ja että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot niiden toiminnan tuloksista ja taloudellisesta asemasta vuonna 2019. Niin ikään toteamme toimintakertomusten ja tilinpäätösten tietojen olleen ristiriidattomat. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitokset eduskunnan tilintarkastajien varapuheenjohtajalle, edustaja Kankaanniemelle, ja jatketaan keskustelua.

17.38 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Uutena tilintarkastajien varapuheenjohtajana kiitän lämpimästi edustaja Kankaanniemeä edellisten tilintarkastajien erinomaisesta työstä ja huolellisesta paneutumisesta tähän tärkeään tehtävään. Pyrimme

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2020 vp

jatkamaan tällä kaudella yhtä laadukasta työskentelyä kuin mitä te edellisellä kaudella teitte. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia, tämä on hienoa kuulla.

17.38 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Haluan kiittää varapuheenjohtaja Mäkisalo-Ropposta ja toivottaa onnea siinä mielenkiintoisessa ja tärkeässä, todella tärkeässä työssä, mitä tilintarkastajat tekevät.

Me yritimme viime kaudella katsoa kuvaannollisesti tämän talon jokaiseen huoneeseen ja jokaiseen nurkkaan tarkastaaksemme, että mitään hämärää tai muuta ei ole. Emme sellaista löytäneet. Toivon, että tekään ette löydä, mutta toivon myös, että teette samalla lailla, että tarkastatte laaja-alaisesti toimintaa. Varsinainen toiminnan sisällön arviointi ei kuulu tilintarkastajille sinänsä, mutta sen toiminnan laillisuus ja sitten siihen puuttuminen, jos on jotakin huomautettavaa. Esimerkiksi kirjaston toiminta, työterveysaseman toiminta ja tällaisia yksiköitä voisi olla mielenkiintoista käydä läpi. Varsinkin nyt, kun on tämä korona-aika, teillä on haastava työ. Täällä on hyvin erilaista nyt kuin oli meidän kaudellamme, jolla siis 2015 valitut tarkastajat tarkastivat vielä viime vuoden.

Lämpimät kiitokset ja onnea ja menestystä työhönne.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin tarkastusvaliokuntaan.